

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

การจัดเก็บภาษีอากรเป็นการใช้อำนาจอธิปไตยรูปแบบหนึ่งของรัฐ เพื่อจัดหารายได้มาใช้ใน การรักษาความสงบในประเทศ ส่งเสริมการศึกษา การเกษตรกรรม การสาธารณสุข การอุตสาหกรรม การสื่อสาร การพลังงาน และการพาณิชย์อื่น ๆ ในปีงบประมาณ 2544 รัฐบาลมี รายได้รวมทั้งสิ้น 136,502 ล้านบาท แบ่งเป็นแหล่งรายได้ 5 แหล่งคือ การจัดเก็บภาษีของกรม สรรพากร 94,952 ล้านบาท กรมสรรพสามิต 18,533 ล้านบาท กรมศุลกากร 8,434 ล้านบาท รายได้จากหน่วยราชการอื่น 5,412 ล้านบาท และรายได้จากรัฐวิสาหกิจ 9,171 ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ 69.56 13.57 6.18 3.96 และ 6.73 ตามลำดับ¹ จะเห็นได้ว่าจากรายได้ทั้งหมดของรัฐบาล รายได้จากภาษีอากรที่จัดเก็บโดยกรมสรรพากรเป็นแหล่งรายรับ ที่สำคัญที่สุด ปัจจุบันการกำหนด โครงสร้างการจัดเก็บภาษีแบ่งประเภทภาษีออกเป็น 5 ประเภทคือ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ อากรรังนกแ่อน ภาษีเงิน ได้ปีโตรเลียม มีสัดส่วนการจัดเก็บคิดเป็นร้อยละ 20.23 29.94 43.08 2.57 และ 4.18 ตามลำดับ ซึ่งพบว่าการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดเก็บเนื่องจากมียอดภาษีสูงเป็น ลำดับที่ 2 รองจากภาษีมูลค่าเพิ่มที่เก็บจากบุคคลทุกประเภท โดยการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคล จัดเก็บจากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจดทะเบียนจากฐานกำไรสุทธิ ใช้อัตราภาษีแบบคงที่ (Flat Rate) โดยขึ้นชำระที่สรรพากรที่สถานประกอบการตั้งอยู่² ปัจจุบันกรมสรรพากรได้ตั้งสำนัก บริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ โดยจัดโครงสร้างเพื่อจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทกิจการแยกต่างหาก จากกัน โดยแยกเป็นทีมกำกับดูแลเฉพาะ เพื่อวัตถุประสงค์ในการศึกษาลักษณะของแต่ละประเภท ธุรกิจ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างการจัดเก็บภาษีให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละ ธุรกิจต่อไป³ ซึ่งมีบางประเภทกิจการที่กรมสรรพากรได้วางโครงสร้างแยกต่างหากจากวิธีการ คำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้โดยทั่วไปแล้ว เช่น กิจการวิเทศธุรกิจ จัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลใน

¹ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2545. รายรับของรัฐบาล (สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์). แหล่งข้อมูล:

<http://www.fpo.go.th/content.php?action=view&sector=2620000000&id=1824.7/8/2545>.

² กองฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ กรมสรรพากร. 2545. สรุปรายงานประจำปี 2545 . กรุงเทพฯ : กรมสรรพากร , หน้า 45.

³ เรื่องเดียวกัน , หน้า 2.

อัตราร้อยละ 10 เนื่องจากรัฐบาลต้องการ ส่งเสริมให้ธุรกิจในประเทศมีสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจกิจการขนส่งซึ่งจัดเก็บจากฐานรายได้ก่อนหักรายจ่าย เนื่องจากมีวิธีการชำระราคาสินค้าต่างจากกิจการโดยทั่วไป เป็นต้น

โรงงานน้ำตาลเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลซึ่งจากข้อมูลในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมาโรงงานน้ำตาลแสดงผลขาดทุนสะสมต่อเนื่องรวม 7,000 ล้านบาทในขณะที่มียอดขายได้ก่อนหักรายจ่าย 53,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.2 ซึ่งเป็นอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมการเกษตรอื่น⁴ เนื่องจากมีความซับซ้อนในองค์กรที่ควบคุมดูแลและลักษณะธรรมเนียมประเพณีปฏิบัติที่ใช้เฉพาะธุรกิจ ทำให้การกำหนดราคาและปริมาณการขายไม่เป็นไปตามกลไกตลาด แต่ถูกจำกัดโดยการกำหนดโควตาจากรัฐบาล แต่ต้องเสียภาษีตามวิธีการและเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดเป็นการทั่วไปของทุกประเภทกิจการ เช่น เสียภาษีในอัตราเดียวกับกิจการเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่การกำหนดราคาเป็นไปตามกลไกการตลาด⁵ ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะสำรวจความคิดเห็นต่อการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลว่ามีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีอย่างไร เพื่อได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับกรมสรรพากร ในการใช้เป็นข้อมูลประกอบเพื่อพิจารณาการปรับปรุงโครงสร้างและวิธีการปฏิบัติของระบบการจัดเก็บให้เหมาะสมกับแต่ละลักษณะธุรกิจและอุตสาหกรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลของโรงงานน้ำตาลในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้บริหารโรงงานน้ำตาล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

⁴ บิสซิเนสออนไลน์. 2545. รายงานสรุปอุตสาหกรรม (สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์). แหล่งข้อมูล:
<http://bol.co.th>.

⁵ เพื่อถกนก ปานหงษ์. 2545. อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลไทย. เอกสารเผยแพร่ศูนย์วิจัยและพัฒนาอ้อยและน้ำตาล สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (มกราคม 2545), หน้า 1-2.

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบความคิดเห็นต่อการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลของโรงงานน้ำตาลในประเทศไทย
2. ทราบปัญหาต่อการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลของโรงงานน้ำตาลในประเทศไทย
3. สามารถนำข้อมูลไปประกอบการปรับปรุงแก้ไขระเบียบวิธีปฏิบัติ เพื่อให้ผู้บริหารเกิดความสะดวกในการเสียภาษี เพื่อการบริหารการจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพและมีประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงโครงสร้างภาษีต่อไป

นิยามศัพท์

ความคิดเห็นต่อการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล หมายถึง ความรู้ตักนึ่กคิดของผู้บริหารโรงงานน้ำตาลที่มีต่อการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล
2. ด้านเกณฑ์ปฏิบัติที่ใช้ในการคำนวณภาษี รวมถึงอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล และการคำนวณเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม
3. ด้านขั้นตอนในการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล และกำหนดเวลาการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคล หมายถึง ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บจากกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการหรือเนื่องจากการประกอบกิจการของโรงงานน้ำตาลในประเทศไทย ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี โดยจะต้องคำนวณตามเงื่อนไขที่ประมวลรัษฎากรกำหนด

โรงงานน้ำตาลในประเทศไทย หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดตามกฎหมายไทย และประกอบกิจการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขาว น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ และน้ำตาลทรายดิบ

ผู้บริหารโรงงานน้ำตาล หมายถึง กรรมการผู้จัดการและผู้จัดการแผนกบัญชีของโรงงานน้ำตาลในประเทศไทย